2021_11_573_587

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിൻറെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിൻറെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിൻറെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2021] 11 S.C.R. 573

ഗൗരവ് കുമാർ ബൻസാൽ

v.

യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയും മറ്റുള്ളവരും

2021-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 539-ൽ 2021-ലെ പലവക അപേക്ഷ നമ്പർ. 1120

[ജസ്റ്റിസ് എം.ആർ. ഷാ, ജസ്റ്റിസ് എ.എസ്. ബൊപ്പണ്ണ]

കോവിഡ് മഹാമാരി - കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനായി ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (NDMA) 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച 2005-ലെ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം വഴിയുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ - NDMA, മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് 50,000 രൂപ ധനസഹായം നൽകാൻ ശുപാർശ ചെയ്തു - സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ധനസഹായം നൽകണമെന്നും, മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്കുള്ള ധനസഹായം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി/ജില്ലാ ഭരണകൂടം വിതരണം ചെയ്യണമെന്നും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്നു. അതനുസരിച്ച്, 50,000 രൂപ ധനസഹായം സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൈമാറി - കൂടാതെ, കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക്, മരണകാരണം "കോവിഡ്-19 കാരണമുള്ള മരണം" എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ/ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നത് സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളും കൈമാറി.

സിവിൽ ആദ്യാധികാരിത: പലവക അപേക്ഷ നമ്പർ. 2021-ലെ 1120

2021-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 539-ൽ

ഹാജരാക്കുന്ന കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി തുഷാർ മേത്ത, SG (സോളിസിറ്റർ ജനറൽ), കെ.എം. നടരാജ്, ഐശ്വര്യ ഭാട്ടി, ASG (അഡീഷണൽ സോളിസിറ്റർ ജനറൽ), രജത് നായർ, അമിത് ശർമ്മ, സുഘോഷ് സുബ്രഹ്മണ്യം, ബി.വി. ബലറാം ദാസ്, സുമീർ സോധി എന്നിവർ ഹാജരായി.

കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചത്: **ജസ്റ്റിസ് എം.ആർ. ഷാ**

1. 30.06.2021-ലെ വിശദമായ വിധിന്യായവും ഉത്തരവും അനുസരിച്ച്, ഈ കോടതി ദേശീയ ദുരന്തനിവാരണ മാനേജ്മെന്റ് അതോറിറ്റിക്കും (NDMA) ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്കും ഖണ്ഡിക 16-ൽ താഴെ പറയുന്നതുപോലുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി:

"16. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളോടെ ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ ഈ കോടതി തീർപ്പാക്കുന്നു:

1) 2005-ലെ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിലെ (DMA 2005) വകുപ്പ് 12(iii) അനുസരിച്ച്, ദുരന്തബാധിതർക്ക് - കോവിഡ് 19 മഹാമാരി ബാധിച്ചവർക്ക് - നൽകേണ്ട ദുരിതാശ്വാസത്തിനുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കായി ഇതിനകം ശുപാർശ ചെയ്ത മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് പുറമെ, കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടതിന് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ശുപാർശ ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾ ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിക്ക് (NDMA) നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, എത്ര തുക ധനസഹായമായി നൽകണം എന്നത് ദേശീയ അതോറിറ്റിയുടെ വിവേചനാധികാരത്തിന് വിടുന്നു. NDRF/SDRF ഫണ്ടുകളുടെ ലഭ്യത, മറ്റ് ദുരിതാശ്വാസങ്ങൾക്കുള്ള മുൻഗണനകൾ, ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005 പ്രകാരമുള്ള ബാധ്യതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള ഫണ്ട്, പ്രതിരോധം, തയ്യാറെടുപ്പ്, ലഘൂകരണം, വീണ്ടെടുക്കൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്കുള്ള ഫണ്ട് തുടങ്ങിയ ഇവിടെ നൽകിയിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് തുക നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. മുകളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതനുസരിച്ചുള്ള ഈ നടപടികളും ഉചിതമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ഇന്ന് മുതൽ ആറ് ആഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ശുപാർശ ചെയ്യണം;

2) കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക്, കൃത്യമായ മരണകാരണം അതായത് "കോവിഡ്-19 കാരണമുള്ള മരണം" എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ/ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നതിനായി ലളിതമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറത്തിറക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. അത്തരം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ ഖണ്ഡിക 13-ലെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ മനസ്സിൽ വെക്കണം. മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിലോ/ഔദ്യോഗിക രേഖകളിലോ രേഖപ്പെടുത്തിയ മരണകാരണത്തിൽ തൃപ്തരല്ലാത്ത കോവിഡ്-19 ബാധിച്ച് മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക്, ആ രേഖകൾ തിരുത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളും അത്തരം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം; കൂടാതെ

3) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിലെ 8.131-ആം ഖണ്ഡികയിലെ ശുപാർശകൾ മറ്റ് പങ്കാളികളുമായും വിദഗ്ദ്ധരുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് നടപ്പിലാക്കാൻ കേന്ദ്രസർക്കാർ ഉചിതമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം."

2. മുകളിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഖണ്ഡിക 16(1)-ൽ, കോവിഡ്-19 മഹാമാരി ബാധിതർക്ക് ദുരിതാശ്വാസത്തിനുള്ള കുറഞ്ഞ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കായി ഇതിനകം ശുപാർശ ചെയ്ത മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് പുറമെ, കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടതിന് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 2005-ലെ ദുരന്ത നിവാരണ

നിയമത്തിലെ (ചുരുക്കത്തിൽ, 'DMA 2005') വകുപ്പ് 12 (iii) അനുസരിച്ച് നിർബന്ധമായി ശുപാർശ ചെയ്യാൻ NDMA -യോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. 2021 ജൂൺ 30 മുതൽ ആറ് ആഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ഈ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കണമെന്നും നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ന്യായമായ തുക എത്രയാണെന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നത് NDMA-യുടെ വിവേകത്തിന് വിടുന്നുവെന്നും, NDRF/SDRF ഫണ്ടുകളുടെ ലഭ്യത, മറ്റ് ദുരിതാശ്വാസങ്ങൾക്കുള്ള മുൻഗണനകൾ, ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം 2005 പ്രകാരമുള്ള ബാധ്യതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള ഫണ്ട്, പ്രതിരോധം, തയ്യാറെടുപ്പ്, ലഘൂകരണം, വീണ്ടെടുക്കൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്കുള്ള ഫണ്ട് തുടങ്ങിയ 2021 ജൂൺ 30-ലെ വിശദമായ വിധിന്യായത്തിലും ഉത്തരവിലും നൽകിയിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് തുക നിശ്ചയിക്കാമെന്നും ഈ കോടതി പ്രത്യേകം നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു.

3. 2021 ഓഗസ്റ്റ് 16-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം, 2021 ജൂൺ 30-ലെ വിധിന്യായത്തിലെ 16(1) ഖണ്ഡികയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സമയം ഈ കോടതി നാല് ആഴ്ചത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടി നൽകി.

4. ഇതിനകം തന്നെ യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് വേണ്ടി, 2021 ജൂൺ 30-ലെ വിധിന്യായത്തിലെ 16(1) ഖണ്ഡികയിലുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു സത്യവാങ്മൂലം/അധിക സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പറയുന്നത്, NDMA ഇപ്പോൾ DMA 2005-ലെ വകുപ്പ് 12(iii) അനുസരിച്ച് കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്നാണ്. ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ന് പുറത്തിറങ്ങി. ഇതനുസരിച്ച് കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ധനസഹായമായി 50,000 രൂപ നൽകാൻ NDMA ശുപാർശ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ധനസഹായം സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ നൽകുമെന്നും, മരിച്ചയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി/ജില്ലാ ഭരണകൂടം ഇത് വിതരണം ചെയ്യുമെന്നും, വിതരണം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡം 8 അനുസരിച്ചായിരിക്കുമെന്നും സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പറയുന്നു. മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ പ്രസക്തമായ ഖണ്ഡങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

> "5. ഖണ്ഡിക 2-ൽ സൂചിപ്പിച്ച കാര്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയവും (MoHFW) ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ച് (ICMR)-ഉം പുറപ്പെടുവിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരം മരണകാരണം കോവിഡ്-19 ആണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയാൽ, കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ധനസഹായം നൽകാൻ അതോറിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.
>
> 6. **ധനസഹായ തുക:** കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ച ഓരോ വ്യക്തിക്കും 50,000/- രൂപ (അമ്പതിനായിരം രൂപ മാത്രം) ധനസഹായമായി നൽകാൻ അതോറിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടവരും തയ്യാറെടുപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി

ബന്ധപ്പെട്ടവരും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടും. മരണകാരണം കോവിഡ്-19 ആണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നതിന്, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ന് ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയവും (MoHFW) ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ച് (ICMR)-ഉം പുറപ്പെടുവിച്ചതും മുകളിലെ ഖണ്ഡിക 2-ൽ പരാമർശിച്ചതുമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും. മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാം.

7. **ഫണ്ടുകളുടെ ഉറവിടം:** സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ധനസഹായം നൽകും.

8. **വിതരണം:** ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (DDMA)/ജില്ലാ ഭരണകൂടം മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ധനസഹായം വിതരണം ചെയ്യും. ബന്ധപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾ സംസ്ഥാന അതോറിറ്റി പുറത്തിറക്കിയ ഫോം വഴി കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണമാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള രേഖകൾ സഹിതം അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കണം. അപേക്ഷ നൽകുന്നതും, പരിശോധിക്കുന്നതും, അംഗീകരിക്കുന്നതും, ധനസഹായം വിതരണം ചെയ്യുന്നതും ലളിതവും ജനസൗഹൃദപരവുമാണെന്ന് DDMA ഉറപ്പാക്കും. ആവശ്യമായ രേഖകൾ സമർപ്പിച്ച് 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ അപേക്ഷകളും തീർപ്പാക്കുകയും ആധാർ ബന്ധിത ഡയറക്ട് ബെനിഫിറ്റ് ട്രാൻസ്ഫർ നടപടികളിലൂടെ പണം വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം.

9. **പരാതി പരിഹാരം:** മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ യും ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ചിന്റെ യും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള മരണ സർട്ടിഫിക്കേഷനെ സംബന്ധിച്ച് എന്തെങ്കിലും പരാതികളുണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു ജില്ലാതല സമിതിക്ക് അത് സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. അഡീഷണൽ ജില്ലാ കളക്ടർ, ചീഫ് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ഓഫ് ഹെൽത്ത് (CMOH), അഡീഷണൽ CMOH/ഒരു മെഡിക്കൽ കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പൽ അല്ലെങ്കിൽ വകുപ്പ് മേധാവി (ജില്ലയിൽ മെഡിക്കൽ കോളേജ് ഉണ്ടെങ്കിൽ) എന്നിവരും ഒരു വിഷയവിദഗ്ധനും ഉൾപ്പെട്ടതായിരിക്കും ഈ സമിതി. ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വസ്തുതകൾ പരിശോധിച്ച ശേഷം, കോവിഡ്-19 മരണത്തിനുള്ള ഭേദഗതി വരുത്തിയ ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആവശ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ ഈ സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യും. സമിതിയുടെ തീരുമാനം അപേക്ഷകന് അനുകൂലമല്ലെങ്കിൽ, അതിന്റെ വ്യക്തമായ കാരണം രേഖപ്പെടുത്തണം.

10. **തുടർച്ചയായി പദ്ധതി:** COVID-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കുള്ള സഹായധനം, കോവിഡ്-19 മഹാമാരിയുടെ ഭാവി ഘട്ടങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന മരണങ്ങൾക്കും തുടർന്നും നൽകും, അല്ലെങ്കിൽ അടുത്ത അറിയിപ്പ് ഉണ്ടാകുന്നത് വരെ ഈ പദ്ധതി തുടരുന്നതാണ്

5. 2021 ജൂൺ 30-ലെ വിധിന്യായത്തിലെ 16(2) ഖണ്ഡികയിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്, 2021 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് ഒരു സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഈ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പറയുന്നത്, കോടതിയുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യ ഗവൺമെന്റിന്റെ ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയവും ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ചും സംയുക്തമായി കോവിഡ്-19 മരണങ്ങൾക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ന് പുറത്തിറക്കി എന്നാണ്. കൂടാതെ, മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് മരണകാരണം വ്യക്തമാക്കുന്ന മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുന്നതിനായി രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ ഓഫീസ് 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ന് ഒരു സർക്കുലർ പുറത്തിറക്കിയെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്:

"ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ്, ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയം & ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ച്, കോവിഡ്-19 മരണങ്ങൾക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖകൾക്കായുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ (/2021-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 539, 554-ൽ ജൂൺ 30-ലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ച് പുറത്തിറക്കിയത്)

1. പശ്ചാത്തലം

കോവിഡ്-19 മഹാമാരി തുടങ്ങിയതുമുതൽ, ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ചും (ICMR) ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയവും ലോകാരോഗ്യ സംഘടനയുടെ (WHO) മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ആഗോള തലത്തിലെ മികച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളും അടിസ്ഥാനമാക്കി കോവിഡ് മരണങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കോവിഡ്-19 മരണങ്ങൾ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് പരിശീലനവും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 2021-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 539, 554/2021 എന്നിവയിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതി, കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നതിന് ലളിതമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറത്തിറക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. മരണപ്പെട്ടവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക്, ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ നൽകിയ മരണകാരണം രേഖപ്പെടുത്തിയ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റിലോ ഔദ്യോഗിക രേഖകളിലോ തിരുത്തലുകൾ വരുത്താനുള്ള പ്രതിവിധി ഇത്തരം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നും ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു.

2. മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ തത്വങ്ങൾ

i. "ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനായി, കോവിഡ്-19 കേസുകൾ എന്നാൽ, ഒരു ആശുപത്രിയിലോ രോഗികളെ കിടത്തിച്ചികിത്സിക്കുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കുമ്പോൾ, ചികിത്സിക്കുന്ന ഡോക്ടർ പോസിറ്റീവ് RT-PCR/മോളികുലാർ ടെസ്റ്റുകൾ/RAT വഴിയോ അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണങ്ങളിലൂടെ ക്ലിനിക്കൽ ആയി സ്ഥിരീകരിച്ചവയോ ആയിരിക്കും.

ii. വിഷം കഴിച്ചുള്ള മരണം, ആത്മഹത്യ, കൊലപാതകം, അപകടം മൂലമുള്ള മരണം തുടങ്ങിയവ കോവിഡ്-19 മരണങ്ങളായി കണക്കാക്കില്ല. ഈ മരണസമയത്ത് കോവിഡ്-19 ഉണ്ടെങ്കിൽ പോലും ഇത് ബാധകമാണ്.

3. സാഹചര്യങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള സമീപനവും ഇടപെടലുകളും

i. കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കാര്യത്തിൽ, രോഗം ഭേദമാകാതെ ആശുപത്രിയിലോ വീട്ടിലോ വെച്ച് മരണം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, 1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ (RBD) വകുപ്പ് 10 അനുസരിച്ച് രജിസ്റ്ററിങ് അധികാരിക്ക് ഫോം 4, 4A എന്നിവയിൽ മരണകാരണം രേഖപ്പെടുത്തിയ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഓഫ് കോസ് ഓഫ് ഡെത്ത് (MCCD) നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം മരണം ഒരു കോവിഡ്-19 മരണമായി കണക്കാക്കും. ഇന്ത്യയുടെ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (RGI) ഇതിനാവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും ചീഫ് രജിസ്ട്രാർമാർക്ക് നൽകുന്നതാണ്.

ii. ICMR (ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ച്) നടത്തിയ പഠനമനുസരിച്ച്, 95% കോവിഡ് മരണങ്ങളും രോഗം സ്ഥിരീകരിച്ച് 25 ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ സംഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ പരിധി വിപുലമാക്കാനും കൂടുതൽ ആളുകളെ ഉൾപ്പെടുത്താനും, കോവിഡ്-19 സ്ഥിരീകരിച്ച് 30 ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ സംഭവിക്കുന്ന മരണങ്ങൾ, അത് ആശുപത്രിക്ക് പുറത്താണെങ്കിൽ പോലും, 'കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണം' ആയി കണക്കാക്കും.

iii. ഒരു കോവിഡ്-19 രോഗി ആശുപത്രിയിലോ കിടത്തി ചികിത്സാകേന്ദ്രത്തിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ശേഷം, 30 ദിവസത്തിൽ കൂടുതലായി അതേ ചികിത്സയിൽ തുടർന്ന ശേഷം മരണപ്പെട്ടാൽ, ആ മരണം കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണമായി കണക്കാക്കും.

iv. മരണകാരണ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (MCCD) ലഭ്യമല്ലാത്തതോ, അല്ലെങ്കിൽ മരിച്ചയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ഫോം 4/4A-ൽ നൽകിയിട്ടുള്ള മരണകാരണത്തിൽ തൃപ്തിയില്ലാത്തതോ ആയ, മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടാത്ത കേസുകളിൽ, കോവിഡ്-19 മരണം സംബന്ധിച്ച ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും ജില്ലാതലത്തിൽ ഒരു കമ്മിറ്റിയെ അറിയിക്കണം. ഈ കമ്മിറ്റിയിൽ അഡീഷണൽ ജില്ലാ കളക്ടർ, ചീഫ് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ഓഫ് ഹെൽത്ത് (CMOH), അഡീഷണൽ CMOH/മെഡിക്കൽ കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പൽ അല്ലെങ്കിൽ മെഡിസിൻ വിഭാഗം മേധാവി (ജില്ലയിൽ

മെഡിക്കൽ കോളേജ് ഉണ്ടെങ്കിൽ) എന്നിവരും ഒരു വിഷയവിദഗ്ധനും ഉണ്ടായിരിക്കും. കമ്മിറ്റി താഴെ പറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കണം:

a. മരിച്ചയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾ കോവിഡ്-19 മരണത്തിനുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖയ്ക്കായി ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഒരു ഹർജി സമർപ്പിക്കണം.

b. എല്ലാ വസ്തുതകളും കൃത്യമായി പരിശോധിക്കുകയും ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്ത ശേഷം, ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുള്ള ഫോർമാറ്റിൽ, മുകളിൽ പറഞ്ഞ ജില്ലാതല സമിതി കോവിഡ്-19 മരണത്തിനായുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകും.

c. കോവിഡ്-19 മരണം സംബന്ധിച്ച ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും ചീഫ് രജിസ്ട്രാർമാർക്കും, മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രാർക്കും കൈമാറണം.

d. മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കളുടെ പരാതികൾ ഈ കമ്മിറ്റി പരിശോധിക്കുകയും, ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വസ്തുതകൾ ഉറപ്പുവരുത്തിയ ശേഷം കോവിഡ്-19 മരണത്തിനായുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖയിൽ ഭേദഗതി വരുത്തി നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആവശ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യും.

e. കോവിഡ്-19 മരണം സംബന്ധിച്ച ഔദ്യോഗിക രേഖക്കും പരാതി പരിഹാരത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള അപേക്ഷകൾ സമർപ്പിച്ച് 30 ദിവസത്തിനകം തീർപ്പാക്കണം.

6. വിഷം കഴിച്ചുള്ള മരണം, ആത്മഹത്യ, കൊലപാതകം, അപകടം മൂലമുള്ള മരണം തുടങ്ങിയവ കോവിഡ്-19 മരണമായി പരിഗണിക്കില്ല. ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ കോവിഡ്-19 ഒരു അനുബന്ധ രോഗമായി ഉണ്ടായിരുന്നാൽ പോലും ഇത് ബാധകമാണ്.

7. കഴിഞ്ഞ വാദം കേട്ട തീയതിയിൽ, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ചില ഖണ്ഡങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആശങ്കകൾ ഉയർന്നിരുന്നു. ഇതിൽ, വിഷബാധ, ആത്മഹത്യ, കൊലപാതകം, അപകടം എന്നിവ കാരണം സംഭവിക്കുന്ന മരണങ്ങൾ, അവയ്ക്കൊപ്പം കോവിഡ്-19 ഉണ്ടെങ്കിൽ പോലും കോവിഡ്-19 മരണമായി കണക്കാക്കില്ല എന്ന വ്യവസ്ഥയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

7.1 മരണ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തൽ സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ചും ആശങ്കകൾ ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിന് മറുപടിയായി, 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡം 9 അനുസരിച്ച്, ജില്ലാ തലത്തിൽ പരാതി പരിഹാര സമിതി രൂപീകരിക്കുന്നതിന് ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ഈ സമിതിയിലെ അംഗങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡം 9-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് മുകളിൽ വീണ്ടും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

8. കേന്ദ്രസർക്കാരിനുവേണ്ടി 2021 സെപ്റ്റംബർ 22-ന് ഒരു അധിക സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 2021 സെപ്റ്റംബർ 13-ന് കേസ് പരിഗണിച്ചപ്പോൾ ഈ കോടതി ഉന്നയിച്ച ചില വിഷയങ്ങൾക്കും ആശങ്കകൾക്കും മറുപടിയായാണ് ഇത് സമർപ്പിച്ചത്. അതിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്:

ക്ര.സ	ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി ഉന്നയിച്ച ആശങ്കകൾ	കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ സമർപ്പണം
1.	ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ ഭാവിയിൽ മാത്രമേ ബാധകമാകൂ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതിനാൽ, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിനു മുൻപ് ആശുപത്രികളും സർക്കാർ അധികാരികളും നൽകിയിട്ടുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളുടെ സാധുതയെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി ആശങ്ക ഉന്നയിച്ചു. 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ന് മുൻപ് നൽകിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ പുതിയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചല്ലെങ്കിൽ അവ തിരുത്താനോ പുതുക്കി നൽകാനോ സാധ്യതയുണ്ടോ എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ആശങ്ക ഉയർന്നിരുന്നു. വാദത്തിനിടെ, മരണകാരണത്തെ ചൊല്ലി ആശുപത്രിയും മരിച്ചയാളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളും തമ്മിൽ തർക്കമുണ്ടായാൽ അധികാരികൾ എന്ത് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുമെന്നും, മരണകാരണം കോവിഡ്-19 ആണോ അല്ലയോ എന്ന് ആര് നിർണ്ണയിക്കുമെന്നും ചർച്ച ചെയ്തു.	ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഇതിനകം പുറപ്പെടുവിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ടെന്ന് ബഹുമാനപൂരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നു: i "ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനായി, കോവിഡ്-19 കേസുകൾ എന്നാൽ, ആശുപത്രിയിലോ രോഗികളെ കിടത്തിച്ചികിത്സിക്കുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കുമ്പോൾ, ചികിത്സിക്കുന്ന ഡോക്ടർ പോസിറ്റീവ് RT-PCR/മോളികുലാർ ടെസ്റ്റുകൾ/RAT വഴിയോ അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണങ്ങളിലൂടെ ക്ലിനിക്കലായോ സ്ഥിരീകരിക്കുന്ന കേസുകളാണ്." ii. കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരുടെ കാര്യത്തിൽ, രോഗം ഭേദമാകാതെ ആശുപത്രിയിലോ വീട്ടിലോ വെച്ച് മരണം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, 1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ (RBD) വകുപ്പ് 10 അനുസരിച്ച് രജിസ്ട്രറിങ് അധികാരിക്ക് ഫോം 4, 4A എന്നിവയിൽ മരണകാരണം രേഖപ്പെടുത്തിയ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഓഫ് കോസ് ഓഫ് ഡെത്ത് (MCCD) നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം മരണം ഒരു കോവിഡ്-19 മരണമായി കണക്കാക്കും. a. വിഷയത്തിന്റെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ ആളുകളെ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതിനും, കോവിഡ്-19 പരിശോധന നടത്തിയ തീയതി മുതലോ അല്ലെങ്കിൽ രോഗം ക്ലിനിക്കലായി സ്ഥിരീകരിച്ച തീയതി മുതലോ 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ സംഭവിക്കുന്ന മരണങ്ങൾ, അത് ആശുപത്രിക്കോ കിടത്തി ചികിത്സാ കേന്ദ്രത്തിനോ പുറത്ത് വെച്ചാണെങ്കിൽ പോലും, 'കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണം' ആയി കണക്കാക്കും. b. കൂടാതെ ഒരു കോവിഡ്-19 രോഗി ആശുപത്രിയിലോ കിടത്തി ചികിത്സാകേന്ദ്രത്തിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ശേഷം, 30 ദിവസത്തിൽ കൂടുതലായി അതേ ചികിത്സയിൽ തുടർന്ന ശേഷം മരണപ്പെട്ടാൽ, ആ മരണം കോവിഡ്-19

മൂലമുള്ള മരണമായി കണക്കാക്കും.

iii. കൂടാതെ, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നിലവിൽ വരുന്നതിന് മുമ്പ് ആശുപത്രികളോ സർക്കാർ അധികാരികളോ നൽകിയ ഏതൊരു മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റും അവലോകനം ചെയ്യാനും തിരുത്താനും പുതുക്കി നൽകാനും കഴിയും. മരണപ്പെട്ടയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക്, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജില്ലാതല സമിതിക്ക് മുൻപാകെ പരാതി നൽകാൻ അനുമതിയുണ്ട്. അവരുടെ ബന്ധുവിന്റെ മരണകാരണം ആ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുസരിച്ച് കോവിഡുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും, നൽകിയിട്ടുള്ള മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ അത് 'കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണം' എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്നും, പകരം മറ്റെന്തെങ്കിലും ആകസ്മികമായ കാരണം മരണകാരണമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും ചൂണ്ടിക്കാട്ടി പരാതി ഉന്നയിക്കാവുന്നതാണ്.

ലഭിച്ച അപേക്ഷയിൽ, ജില്ലാതല സമിതി മരണപ്പെട്ടയാളുടെ അന്നത്തെ മെഡിക്കൽ രേഖകൾ 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പരിശോധിക്കും. അപേക്ഷകന്റെ കേസ് ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ചാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ, ജില്ലാതല സമിതി 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് മരണപ്പെട്ടയാൾക്ക് പുതിയതോ തിരുത്തിയതോ ആയ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകും. ഈ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ മരണം കോവിഡുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും, കേന്ദ്രസർക്കാർ/SDRF നൽകുന്ന സാമ്പത്തിക/മറ്റെല്ലാ സഹായങ്ങൾക്കും അർഹതയുണ്ടെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.

കൂടാതെ, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജില്ലാതല സമിതി, മരണകാരണത്തെ ചൊല്ലി ആശുപത്രിയും കുടുംബവും തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങളും പരിഗണിക്കും.

2. കൂടാതെ, ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിന് മുമ്പ് മരണപ്പെട്ടവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച രേഖകളുടെ നിയമപരമായ സാധുത എന്തായിരിക്കുമെന്നും ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. നിലവിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വരുന്നതിന് മുൻപ് മരിച്ചവർക്കും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ലഭിച്ചവർക്കും സാമ്പത്തിക ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് സമിതി ഏത് തരം രേഖകളാണ് പരിഗണിക്കേണ്ടതെന്നും ഈ കോടതി ചോദിച്ചു.

MoHFW-യും ICMR-ഉം കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കിയത് ഇതാണെന്ന് ബഹുമാനപൂരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നു: ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വരുന്നതിന് മുമ്പ് നൽകിയതോ അല്ലെങ്കിൽ ജില്ലാതല സമിതി തിരുത്തി നൽകിയതോ ആയ കോവിഡ്-19 മരണങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ 'കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണം' ആയി കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള സാധുതയുള്ള രേഖയായി പരിഗണിക്കും.

ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ (RGI) വ്യക്തമാക്കിയ ഒരു കാര്യം ബഹുമാനപൂരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നു: രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ ഓഫീസ് 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ന് പുറത്തിറക്കിയ സർക്കുലർ അനുസരിച്ച് നൽകുന്ന ഫോം 4/4A-യിലെ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഓഫ് കോസ് ഓഫ് ഡെത്ത് (MCCD)

തുടർന്നും സാധുവായിരിക്കും.

3. 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് അതത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ എപ്പോൾ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുമെന്നും, തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കമ്മിറ്റിക്ക് എത്ര സമയം വേണ്ടിവരുമെന്നും ആ വിഷയത്തിൽ വാദം കേൾക്കുന്നതിനിടെ ഒരു ആശങ്ക ഉയർന്നിരുന്നു.

ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഈ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി 30 ദിവസമായി നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണെന്നും, ഇതിനായി ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയത്തിന് ഉചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കാമെന്നും ബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നു. കൂടാതെ, നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും 30 ദിവസത്തിനകം ഈ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് ഈ കോടതിക്ക് ഒരു മൻഡാമസ് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാവുന്നതുമാണ്.

4. ഒരു ആശങ്ക കൂടി വാദം കേൾക്കുന്നതിനിടയിൽ ഉയർന്നു വന്നു. ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിരിക്കുന്നത് ആരോഗ്യ മന്ത്രാലയത്തിലെ ദുരന്ത നിവാരണ സെൽ ആണെങ്കിലും, അത് അതത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളിൽ എങ്ങനെ നടപ്പാക്കും, അതിന് നിയമപരമായ എത്രമാത്രം ബാധ്യതയുണ്ട് എന്നുള്ളത് ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമായി നിലനിൽക്കുന്നു.

ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നത്, ഈ ഹർജിയിലെ എതിർകക്ഷികൾ എല്ലാ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുമാണ്. ബഹുമാനപ്പെട്ട സുപ്രീം കോടതിയുടെ ഉത്തരവിനെത്തുടർന്നാണ് ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയത്. അതിനാൽ, ഇത് നടപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്. കൂടാതെ, നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കർശനമായി പാലിക്കാൻ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകിക്കൊണ്ട് ഈ കോടതിക്ക് ഒരു മൻഡാമസ് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാവുന്നതാണ്.

5. 2021 സെപ്റ്റംബർ 13-ലെ വാദം കേൾക്കലിനിടെ, കോവിഡ്-19 രോഗം ബാധിച്ച് ആളുകൾ ആത്മഹത്യ ചെയ്ത കേസുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഈ വിഭാഗത്തിലുള്ള ആളുകൾ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നും കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. അതിനാൽ, ഈ വിഭാഗം ആളുകളുടെ കേസുകളും ഉചിതമായ രീതിയിൽ പരിഗണിക്കണമെന്നും, DMA-യുടെ വകുപ്പ് 12(iii) പ്രകാരം കേന്ദ്രസർക്കാർ രൂപീകരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ അവർക്കും സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നും ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടു.

ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഈ ബഹുമാനപ്പെട്ട കോടതിക്ക് ഉചിതമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കാമെന്ന് ബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്നു. ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയം (MoHFW), ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് മെഡിക്കൽ റിസർച്ച് (ICMR) എന്നിവരുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരം കോവിഡ്-19 സ്ഥിരീകരിച്ച് 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും, ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിലെ (DMA) വകുപ്പ് 12(iii) പ്രകാരം ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (NDMA) പുറപ്പെടുവിച്ച 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് SDRF നൽകുന്ന സാമ്പത്തിക സഹായത്തിന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും.

9. ശ്രീ തുഷാർ മേത്ത, ബഹുമാനപ്പെട്ട സോളിസിറ്റർ ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ, റിട്ട് ഹർജിക്കാരൻ ശ്രീ ഗൗരവ് കുമാർ ബൻസാൽ, ഇടക്കാല അപേക്ഷകന് വേണ്ടി ഹാജരായ ശ്രീ സുമീർ സോധി

എന്നിവരുടെ വാദങ്ങൾ കേട്ടശേഷം, ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, 2005-ലെ വകുപ്പ് 12 (iii) പ്രകാരം ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (NDMA) പുറപ്പെടുവിച്ച 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും, കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് നൽകേണ്ട സഹായധനത്തിന്റെ തുകയും കേന്ദ്രസർക്കാർ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലവും/അധിക സത്യവാങ്മൂലവും പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, NDMA കോവിഡ്-19 മൂലം മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ₹50,000/- സഹായധനമായി ശുപാർശ ചെയ്തതായി കാണുന്നു. ഈ സഹായധനം സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ നൽകണമെന്നും, മരിച്ചവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി/ജില്ലാ ഭരണകൂടം വഴി ഈ സഹായം വിതരണം ചെയ്യണമെന്നും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

10. ഈ കോടതിയുടെ 2021 ജൂൺ 30-ലെ മുൻ ഉത്തരവിന്റെ തുടർച്ചയായി, താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നു.

i) COVID-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് ₹50,000/- സഹായധനമായി നൽകണം. ഇത് 2005-ലെ ദുരന്ത നിവാരണ നിയമത്തിലെ (DMA) വകുപ്പ് 12(iii) പ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തുകയായിരിക്കും. കൂടാതെ, കേന്ദ്ര സർക്കാരോ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോ വിവിധ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ പ്രകാരം നൽകുന്ന നഷ്ടപരിഹാരങ്ങൾക്കും മറ്റ് തുകകൾക്കും പുറമെയായിരിക്കും ഈ സഹായം ലഭിക്കുക;

ii) 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനങ്ങൾ, സംസ്ഥാന ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്ന് നൽകണം.

iii) മരിച്ചയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്കുള്ള സഹായധനം ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി/ജില്ലാ ഭരണകൂടം വിതരണം ചെയ്യണം;

iv) 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം വിതരണം ചെയ്യേണ്ട ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെയും/ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന്റെയും പൂർണ്ണ വിവരങ്ങളും മേൽവിലാസവും അച്ചടി, ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം, കൂടാതെ ഇതിന് വലിയ പ്രചാരം നൽകണം; ഇത് ഇന്നുമുതൽ ഒരാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം;

അത്തരം വിവരങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഓഫീസ്, താലൂക്ക് പഞ്ചായത്ത് ഓഫീസ്, ജില്ലാ കളക്ടർ ഓഫീസ്, കോർപ്പറേഷൻ ഓഫീസ് തുടങ്ങിയ ഗ്രാമം/താലൂക്ക്/ജില്ലാ തലത്തിലുള്ള പ്രധാന ഓഫീസുകളിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു;

v) കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചുവെന്നുള്ള മരണകാരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റും മരണത്തിന്റെ മറ്റ് തെളിവുകളും സഹിതം ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയിലോ/ജില്ലാ

ഭരണകൂടത്തിലോ അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച് 30 ദിവസത്തിനകം 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം വിതരണം ചെയ്യണം;

vi) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരം കോവിഡ്-19 മരണമായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന കേസുകളിൽ, 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം വിതരണം ചെയ്യണം. ഇതിനായി മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മരണകാരണം മാത്രം നിർണ്ണായകമല്ല. താഴെ പറയുന്ന മറ്റ് രേഖകൾ കൂടി നൽകുകയാണെങ്കിൽ, കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനത്തിന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും;

vii) COVID-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്ക് 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം നൽകുന്നത്, മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ "കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവർ" എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല എന്ന കാരണത്താൽ മാത്രം ഒരു സംസ്ഥാനവും നിഷേധിക്കരുത്.

viii) മരണ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ സംബന്ധിച്ച് എന്തെങ്കിലും പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ, ദുരിതബാധിതനായ വ്യക്തിക്ക് ജില്ലാതല സമിതിയെ സമീപിക്കാം. അഡീഷണൽ ജില്ലാ കളക്ടർ, ചീഫ് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ഓഫ് ഹെൽത്ത് (CMOH), അഡീഷണൽ CMOH/മെഡിക്കൽ കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പൽ അല്ലെങ്കിൽ മെഡിസിൻ വിഭാഗം മേധാവി (ജില്ലയിൽ മെഡിക്കൽ കോളേജ് ഉണ്ടെങ്കിൽ), ഒരു വിഷയ വിദഗ്ധൻ എന്നിവരടങ്ങുന്നതാണ് ഈ സമിതി. കോവിഡ്-19 മൂലമാണ് മരണം സംഭവിച്ചതെന്ന് കാണിക്കുന്ന ആവശ്യമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കിയാൽ, സമിതി വസ്തുതകൾ പരിശോധിക്കുകയും കോവിഡ്-19 മരണത്തിന് ഭേദഗതി വരുത്തിയ ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും;

ix) താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അതോറിറ്റിയും/കമ്മിറ്റിയും കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ കേസുകൾ പരിഗണിക്കണം. എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും ഒരാഴ്ചക്കുള്ളിൽ ഇത്തരം കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കണം. ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ വിലാസം, സ്ഥലം, മറ്റ് പൂർണ്ണ വിവരങ്ങൾ എന്നിവ വിപുലമായ പ്രചാരമുള്ള അച്ചടി, ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം;

കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണർ, മെഡിക്കൽ/ഹെൽത്ത്, അവിടുത്തെ സിവിൽ ആശുപത്രിയിലെ ചീഫ് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ഓഫ് ഹെൽത്ത് (അങ്ങനെയൊന്നുണ്ടെങ്കിൽ), അഡീഷണൽ സി.എം.ഒ.എച്ച്/മെഡിക്കൽ കോളേജ് പ്രിൻസിപ്പൽ/മെഡിസിൻ വിഭാഗം മേധാവി (ജില്ലയിൽ മെഡിക്കൽ കോളേജ് ഉണ്ടെങ്കിൽ), ഒരു വിഷയ വിദഗ്ധൻ എന്നിവരടങ്ങുന്ന സമാനമായ ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കണം. ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ ഓഫീസ് ബന്ധപ്പെട്ട മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ ഓഫീസിൽ ആയിരിക്കും;

x) കൂടുതൽ നിർദ്ദേശമായി അറിയിക്കുന്നത്, പരാതിക്കാരന് അനുകൂലമല്ലാത്ത ഒരു തീരുമാനമാണ് കമ്മിറ്റി എടുക്കുന്നതെങ്കിൽ, അതിനുള്ള വ്യക്തമായ കാരണം രേഖപ്പെടുത്തണം. ഈ കമ്മിറ്റിയെയാണ് പരാതി പരിഹാര സമിതി എന്ന് വിളിക്കുന്നത്;

xi) തീരുമാനിച്ച പ്രകാരവും, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ചും, കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കുള്ള സഹായധനം, കോവിഡ്-19-ന്റെ ഭാവി ഘട്ടങ്ങളിൽ സംഭവിക്കുന്ന മരണങ്ങൾക്കും തുടർന്നും നൽകുന്നതാണ്.

11. 2021 ജൂൺ 30-ലെ ഞങ്ങളുടെ മുൻ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡിക 16(2) അനുസരിച്ച്, കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് മരണകാരണം കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തിയ, അതായത് 'കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചു' എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയ, മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ/ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, 2021 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് കേന്ദ്രസർക്കാർ സമർപ്പിച്ച അധിക സത്യവാങ്മൂലവും, തുടർന്ന് 2021 സെപ്റ്റംബർ 22-ലെ അധിക സത്യവാങ്മൂലത്തിലെ വ്യക്തതയും, 2021 സെപ്റ്റംബർ 3-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ച്, 2021 ജൂൺ 30-ലെ ഞങ്ങളുടെ മുൻ ഉത്തരവിന് തുടർച്ചയായി താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി നൽകുന്നു;

i) കോവിഡ്-19 മൂലമുണ്ടായ മരണങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്നതിനായി, ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, ആശുപത്രിയിലോ കിടത്തിച്ചികിത്സാ കേന്ദ്രത്തിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കുമ്പോൾ ചികിത്സിക്കുന്ന ഡോക്ടർ പോസിറ്റീവ് RT-PCR/മോളിക്യുലാർ ടെസ്റ്റുകൾ/RAT വഴിയോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് പരിശോധനകളിലൂടെ ക്ലിനിക്കലായോ സ്ഥിരീകരിച്ച കേസുകളാണ് കോവിഡ്-19 കേസുകളായി കണക്കാക്കുക;

ii) ടെസ്റ്റ് ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അല്ലെങ്കിൽ കോവിഡ്-19 കേസാണെന്ന് ക്ലിനിക്കലായി സ്ഥിരീകരിച്ച തീയതി മുതൽ 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ സംഭവിക്കുന്ന മരണങ്ങൾ, അത് ആശുപത്രിക്കോ കിടത്തിച്ചികിത്സാ കേന്ദ്രത്തിനോ പുറത്തുവെച്ചാണെങ്കിൽ പോലും, "കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണം" ആയി കണക്കാക്കും;

iii) കൂടാതെ, ഒരു കോവിഡ്-19 രോഗി ആശുപത്രിയിലോ കിടത്തിച്ചികിത്സാ കേന്ദ്രത്തിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ശേഷം, 30 ദിവസത്തിൽ കൂടുതലായി അതേ ചികിത്സയിൽ തുടർന്ന ശേഷം മരണപ്പെട്ടാൽ, ആ മരണം കോവിഡ്-19 മൂലമുള്ള മരണമായി കണക്കാക്കും.

iv) കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചവരും ആശുപത്രിയിലോ വീട്ടിലോ വെച്ച് മരണം സംഭവിച്ചവരും, രജിസ്ട്രേഷൻ ഓഫ് ബർത്ത് ആൻഡ് ഡെത്ത് (RBD) നിയമം, 1969-ലെ വകുപ്പ് 10 പ്രകാരം രജിസ്ട്രറിംഗ് അധികാരിക്ക് ഫോം 4 & 4A-യിൽ മരണകാരണ മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (MCCD) നൽകിയിട്ടുള്ളവരുമായ കേസുകൾ കോവിഡ്-19 മരണമായി കണക്കാക്കണം. എന്നിരുന്നാലും, മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ മരണകാരണം എന്തുതന്നെയായാലും, ഒരു കുടുംബാംഗം മുകളിൽ

പറഞ്ഞ 11(i) മുതൽ 11(iv) വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകളിലെ യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ച ആവശ്യമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കിയാൽ അവർക്ക് 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനത്തിന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും. മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ "കോവിഡ്-19 കാരണം മരിച്ചു" എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല എന്ന കാരണത്താൽ ഒരു സംസ്ഥാനവും 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം നിഷേധിക്കരുത് എന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു;

v) രോഗി ചികിത്സ തേടിയ എല്ലാ ആശുപത്രികളും ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ ചികിത്സയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ രേഖകളും മരിച്ചയാളുടെ കുടുംബാംഗത്തിന് നൽകണം. ഏതെങ്കിലും ആശുപത്രിയോ ചികിത്സാ കേന്ദ്രമോ ഈ രേഖകൾ നൽകാൻ വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ, പരാതി പരിഹാര സമിതിക്ക് ഈ വിവരങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാൻ അധികാരമുണ്ട്. മരണം കോവിഡ്-19 മൂലമാണെന്ന് തെളിയിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട ആശുപത്രി/സ്ഥാപനം നൽകേണ്ടതാണ്;

vi) കോവിഡ്-19 സ്ഥിരീകരിച്ച് 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ആത്മഹത്യ ചെയ്തവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും ദുരന്ത നിവാരണ നിയമം, 2005-ലെ വകുപ്പ് 12(iii) പ്രകാരം NDMA പുറപ്പെടുവിച്ച 2021 സെപ്റ്റംബർ 11-ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് SDRF-ൽ നിന്ന് 50,000 രൂപയുടെ സാമ്പത്തിക സഹായം/ സഹായധനം ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും;

vii) കോവിഡ്-19 കാരണം മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഏതെങ്കിലും കുടുംബാംഗത്തിനോ ബന്ധുവിനോ 50,000 രൂപയുടെ സഹായധനം ലഭിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എന്തെങ്കിലും പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ, ദുരിതബാധിതനായ പരാതിക്കാരന് മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച പരാതി പരിഹാര സമിതിയെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ്. പരാതി ലഭിച്ച് 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ സമിതി മരണപ്പെട്ട രോഗിയുടെ അന്നത്തെ മെഡിക്കൽ രേഖകൾ പരിശോധിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കണം. കൂടാതെ, മുകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, മരിച്ചയാൾ ചികിത്സ തേടിയ ആശുപത്രിയിൽ നിന്നോ ആശുപത്രികളിൽ നിന്നോ വിവരങ്ങളും രേഖകളും ആവശ്യപ്പെടാനുള്ള അധികാരം ഈ പരാതി പരിഹാര സമിതിക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കും;

viii) COVID-19 കാരണം ഒരു കുടുംബാംഗത്തെ നഷ്ടപ്പെട്ടവരുടെ ദുരിതങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി, ജില്ലാ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റിയും/ജില്ലാ ഭരണകൂടവും, അതുപോലെ പരാതി പരിഹാര സമിതിയും സാങ്കേതിക തടസ്സങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാൻ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തണം. ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ അധികാരികളും ഒരു സഹായിയായി പ്രവർത്തിക്കുകയും വേണം;

ix) കൂടാതെ, മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഇതിനകം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പോലും, അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ മരണകാരണത്തിൽ ഏതെങ്കിലും കുടുംബാംഗത്തിന് പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ, അത്തരം ദുരിതബാധിതനായ വ്യക്തിക്ക് മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയ അധികാരിയെയും

കൂടാതെ/അല്ലെങ്കിൽ രജിസ്റ്ററിംഗ് അധികാരിയെയും സമീപിക്കാവുന്നതാണ്. ആശുപത്രിയിലോ കിടത്തിച്ചികിത്സാ കേന്ദ്രത്തിലോ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ട സമയത്ത്, ചികിത്സിക്കുന്ന ഡോക്ടർ പോസിറ്റീവ് RT-PCR/മോളികുലാർ ടെസ്റ്റുകൾ/RAT വഴിയോ, അല്ലെങ്കിൽ അന്വേഷണങ്ങളിലൂടെ ക്ലിനിക്കലായോ രോഗനിർണയം നടത്തിയതുൾപ്പെടെ മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച ആവശ്യമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കിയാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരി അത്തരം മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്യുകയോ തിരുത്തുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. എന്നിട്ടും ആ വ്യക്തിക്ക് പരാതിയുണ്ടെങ്കിൽ, മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പരാതി പരിഹാര സമിതിയെ സമീപിക്കാൻ അയാൾക്ക് അവസരമുണ്ട്, കൂടാതെ ആ പരാതി പരിഹാര സമിതിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ട രജിസ്റ്ററിംഗ് അധികാരി മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് അംഗീകരിക്കുകയോ ഭേദഗതി ചെയ്യുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

12. ദേശീയ ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി (NDMA), ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ മന്ത്രാലയം, കേന്ദ്രസർക്കാർ എന്നിവർക്ക് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ബാധകമായ, മുകളിൽ പറഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു.

13. പലവക അപേക്ഷ നമ്പർ 1120/2021 മുകളിൽ പറഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങളോടെ തീർപ്പാക്കി.

ദേവിക ഗുജ്റാൾ പലവക അപേക്ഷ തീർപ്പാക്കി